

**EUROOPA KALANDUSFONDI 2007-2013 EESTI RAKENDUSKAVA
SEIREKOMISJONI ISTUNG**

PROTOKOLL

Toimumise aeg: 24.oktoober 2007, kell 10:00-13:40

Toimumise koht: St.Olav'i hotell

Juhatas: Toomas Kevvai, Põllumajandusministeerium, maaelu- ja kalanduspoliitika asekancler

Osalesid: Madis Reinup – Põllumajandusministeerium, kalamajandusosakond;
Marika Aro – Põllumajandusministeerium, finantsosakond;
Ain Soome – Keskkonnaministeerium, kalavarude osakond;
Raimond Strastin - Veterinaar- ja Toiduamet;
Indrek Ulla - Keskkonnainspeksioon, keskkonna osakond;
Vello Peedimaa – Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituut;
Ain Järvalt - Eesti Maaülikool, Võrtsjärve limnoloogiajaam;
Ahto Järvik – Eesti Mereakadeemia;
Helena Täär - Eesti Roheline Liikumine, Eesti Keskkonnaühenduste Koda;
Valdur Noormägi - Eesti Kalaliit;
Toomas Kõuhkna – Eesti Kalaliit;
Mihkel Undrest - Eesti Kalurite Liit;
Sivar Irval – Eesti Kalakasvatajate Liit;
Toomas Tamme - Eesti Kaugpüüdajate Liit;
Andres Jagor - TÜ Eesti Kalapüügiühistu;
Tiiu Kupp - MTÜ Eesti Kalapüüdajate Ühing;
Urmas Pirk - Peipsi Alamvesikonna Kalurite Liit;
Leo Aasa - Võrtsjärve Kutseliste Kalurite Ühing;
Hanno Nõmme - Virumaa Rannakalurite Ühing;
Rein Raudsepp - Hiiumaa Kutseliste Kalurite Ühing;
Arne Taggo – Pärnumaa Kalurite Ühing;
Kristi Kiitsak - Euroopa Komisjon;
Ege Ello – Rahandusministeerium;
Aldona Baum – Eesti Kutseliste Kalurite Ühistu;
Indrek Jõgisoo – Läänemaa Kalurite Ühing;
Sigmund Kartau – Eesti Traalpüügi Ühistu;
Rainer Maripuu – EVKTÜ;
Valeri Tootsman – EVKTÜ, EVVÜ;
Piret Ilves - Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet, kalandustoetuste büroo;
Jaan Kallas - Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet;
Margus Palu - Põllumajandusministeerium, avalike suhete osakond;
Eve Külmallik – Põllumajandusministeerium, kalamajandusosakond;
Lya Mägi – Põllumajandusministeerium, kalapüügi korralduse ja andmete analüüsi büroo;
Lydia Puhm – Põllumajandusministeerium, kalamajandusosakond;
Mehis Tamm – Põllumajandusministeerium, kalanduse arengu büroo;

Jana Maasik – Põllumajandusministeerium, kalanduse arengu büroo;
Kerlin Ledis – Põllumajandusministeerium, kalanduse arengu büroo;
Vahur Võrel – Põllumajandusministeerium, turukorralduse ja
kaubanduse büroo;
Kristi Ilves – Põllumajandusministeerium, turukorralduse ja
kaubanduse büroo

Protokollis: Merle Vesiloo - Põllumajandusministeerium, kalanduse arengu büroo

Päevakava:

- 1. Sissejuhatus**
- 2. Meetme 3.4 “Uute turgude arendamine ja reklaamikampaaniad” tutvustamine**
- 3. Meetme 2.1 “Vesiviljeluse investeringutoetus” tutvustamine**
- 4. Meetme 4.1 “Kalanduspiirkondade säästev areng” tutvustamine**
- 5. Muud küsimused**

1. Maaelu- ja kalanduspoliitika asekanstler Toomas Kevvai juhatas sisse seirekomisjoni istungi ning tutvustas istungi päevakorda.

2. Ettekanne: meede 3.4 „Uute turgude arendamine ja reklaamikampaaniad“ - kalamajandusosakonna juhataja Madis Reinup.

Ettepanekud, küsimused ja kommentaarid

- 1. Eesti Kalaliit (Valdur Noormägi):** Kui meetme 3.4 määruse eelnõu tuleb hiljem üldisele arutusele, kas siis on veel võimalik sisse viia parandusi?
PM vastus: Tehnilist poolt saab täiendada.
- 2. Eesti Kalaliit (Valdur Noormägi):** Toetuse saaja on MTÜ, kes on tegutsenud vähemalt 5 aastat, ettepanek oleks aluseks võtta hoopis majanduslik tegevus.
- 3. Eesti Kalaliit (Valdur Noormägi):** Tegevuste teostamisel on projekti teostajal omakulud. Nt turu-uuringute tulemused on hiljem avalikkusele kättesaadavad, miks peaks üks organisatsioon vaid ise kulud kandma. Ettepanek oleks projekti teostamise kulud osaliselt katta.
PM vastus: See teema tuli arutusele ka eelmisel perioodil, peame selgitama, kas omakulud on abikõlblikud.
Eesti Kalaliit (Toomas Kõuhkna): Ettepanek, et teeme nimekirja eelmise aasta omakuludest, siis saab otsustada, kas need on abikõlblikud või mitte.
- 4. Eesti Kalaliit (Valdur Noormägi):** Milline on meetme 3.4 aastane rahaline jaotus?
PM vastus: Kogu perioodi 2007-2013 eelarve on 55 miljonit krooni, aastate lõikes eraldi jaotust hetkel veel ei ole.
- 5. Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituut (Vello Peedimaa):** Palju on 5 aastat tegutsenud ja majandustegevust omavaid MTÜ-sid?
Eesti Kalakasvatavate Liit (Sivar Irval): MTÜ peab esitama majandusaasta aruande, kust selgub, kas on 5 aasta nõue täidetud või mitte.

PM vastus: Võrreldes eelmise programmiperioodiga ja taotlejate arvu alusel võib öelda, et selliseid MTÜ-sid on küll lisandunud.

6. **Peipsi Alamvesikonna Kalurite Liit (Urmas Pirk):** Meie liit laiendas oma tegevust 2003.aastal ning muutus ka nimi, uue nimega liit ei ole tegutsenud 5 aastat, kas meie ei kuulu toetuse saajate hulka?

Eesti Kalaliit (Valdur Noormägi): Liidul on ju olemas järjepidev tegevus, nimemuutus ei tohiks küll olulist rolli mängida.

7. **Keskkonnaministeerium (Ain Soome):** Meetme 3.4 määrus on e-õiguses kooskõlastamisel, kas saab veel sisulisi muudatusi teha?

PM vastus: Meede 3.4 määrus on e-õiguses kooskõlastamisel, kommentaarid ja ettepanekud on oodatud.

8. **Eesti Mereakadeemia (Ahto Järvik):** Pakkuja osas on vaid üks kriteerium, ettepanek, et võiks olla ehk lisaks kvaliteet või pakkuja kogemus?

PM vastus: Kvaliteedi kriteeriumite väljatöötamine on üsna komplitseeritud, kui MTÜ võtab pakkumise, siis on tal ka vastutus, et lähteülesanne oleks täpselt paika pandud, et ka madalaim hinnang tuleks piisava kvaliteediga tulemus. Peame täpselt paika panema lähteülesande kalandusnõukogus ja sellest tuleneb kvaliteet.

9. **Eesti Kalapüüdjate Ühing (Tiit Kupp):** Kas peatselt loodavatel kalanduse arengupiirkondadel on ka õigus teostada turu-uuringuid?

PM vastus: 5 aasta nõue jääb kehtima ka arengupiirkondade puhul, kalurid on mitmete teiste organisatsioonide liikmed ja nende huvi on esindatud teiste ühingute kaudu, kelle puhul 5 aasta nõue on täidetud.

Otsustati:

Täpsustada lubatud kulutuste osa – kas projekti omakulud on aikõlbulikud. Eesti Kalaliit teeb nimekirja eelmise aasta omakuludest, siis saab otsustada, kas need oleksid käesoleval perioodil abikõlbulikud või mitte. Esialgne heakskiit meetme osas olemas.

3. Ettekanne: meede 2.1 „Vesiviljeluse investeeringutoetus“ - kalamajandusosakonna juhataja Madis Reinup.

Ettepanekud, küsimused ja kommentaarid

1. **Eesti Kalakasvatavate Liit (Sivar Irvall):** Ehk peaksime kohe lisama nimekirja uusi kalaliike; kui mitte, siis kas hiljem on võimalik määrust muuta?

PM vastus: Määrust saab ikka muuta, 7 aasta jooksul võib muutusi toimuda. Euroopa Kalandusfondi määrusest tuleneb see, et peab olema veendumus, et uuel liigil on ka turgu.

2. **Eesti Kalaliit (Toomas Kõuhkna):** Ettepanek lisada kasvatatavate liikide nimekirja koha. Euroopas toimivad kohakasvandused edukalt.

PM vastus: Koha kui uue liigi liitmine nimekirja hetkel võiks olla põhjendatud. Edaspidi peame vaatama vesiviljeluse üldist arengut, et kui tuleb uusi liike, millel on praktiline turuväärtus ja kasvatamise tehnoloogia on olemas, siis võiks selle alusel uue liigi lisada määrusesse, isegi kui hetkel keegi seda Eestis veel ei kasvata. Kui seirekomisjon vastu ei ole ja kalamajandusosakond on nõus, siis võiks koha lisada liikide nimekirja. Kasvatamise riski võtab ikkagi kalakasvataja ise, et kas tehnoloogia sobib. Aga sellist lähenemist PM ei poolda, et kus keegi tuleb uue liigiga ja siis hakkame määrusesse seda lisama, siis oleks see ühe ettevõtja soodustamine.

- 3. Eesti Maaülikool (Ain Järvalt):** Lätis kasvatakse edukalt säga, ka meie kasvatajad on selle vastu huvi tundnud. Kas võiks säga ka nimekirja lisada?
PM vastus: Nimekirja lisame siis nii koha (100 t kasvandus) kui ka säga (50 t kasvandus).
- 4. Eesti Mereakadeemia (Ahto Järvik):** Kas neid kalakasvandusi ei toetata tulevikus, kus valmistatakse ette noorjärkusid teistele kalakasvandustele?
Eesti Kalakasvatavate Liit (Sivar Irval): Eesti on nii väike ja on teada, kes millega tegeleb. Uute kalakasvatavate plaan on tulevikus luua juurde nõ endaga väike kasvandus, mis toodaks noorjärke. Aga kui ainult noorjärke, siis peaks minema kalaga välisturule. Ei ole mõtet neid farme nii palju luua. Edukamatel kalakasvatavatel on juba praegu olemas oma haudemajad, 100 tonni vikerforelli farm on maailma mõistes väike ja toodangu omahind on suhteliselt kõrge. Et seda omahinda alla viia, on plaanis oma haudemaja ja noorjärkude kasvatamine. On ka üks teine meede, kus toetusmäär on suurem, mitmel kalakasvataval oleks mõttekas teha ühine farm, mis toodaks noorkala ette.
PM vastus: Eraldi toetust maimude kasvatamiseks ei ole sisse toodud, sest turg on väike, samas ei ole keelatud oma kasvanduses maimude kasvatamine.
- 5. Eesti Mereakadeemia (Ahto Järvik):** Ettevalmistavate tööde osas on olemas ehitusgeoloogiline ja –geodeetiline uurimistö, võiks lisada hüdrogeoloogilised ja hüdroloogilised uuringud.
PM vastus: Peama selgitama, kas hüdrogeoloogilised uuringud on abikõlblikud.
- 6. Eesti Mereakadeemia (Ahto Järvik):** Mida tähendab, et toetatav tegevus peab olema ellu viidud 2 aasta jooksul, kas selle aja jooksul peab kalakasvandus saavutama tootmise 100 tonni?
PM vastus: 2 aasta jooksul peale taotluse heakskiitmist peab olema investeering tehtud ja maksedokumentid esitatud.
- 7. Peipsi Alamvesikonna Kalurite Liit (Urmas Pirk):** 5 aastat on liiga lühike periood, et saavutada 100 tonni toodangut.
PM vastus: Kõikide investeeringute puhul sama kriteerium – 5 aastat. Hindame projekti alusel, kas see tehnoloogia võimaldab üldse sellist kogust toota, me ei lähe kontrollima 5 aasta pärast, kas on saavutatud maksimaalne toodang, aga kontrollime, kas see kasvandus on ikka kasvandusena kasutusel.
- 8. Eesti Kalaliit (Toomas Kõuhkna):** Kust tulevad parameetrid 15km/h ja 30kW? Kas neid piire oleks võimalik suurendada?
Eesti Kalakasvatavate Liit (Sivar Irval): Selliste parameetritega ei õnnestu soetada vajalikke masinaid, kuigi hind 450 000 krooni on normaalne summa, et saada korralikke teenindusmasinaid. Peaks uuesti üle vaatama need parameetrid.
PM vastus: Ettepanek sõnastada ümber – parameetrid võtaks välja (15 km/h ja 30kW), hooldustöödeks vajaliku multifunktsionaalse tehnika muretsemiseks jääb maksimumsumma 450 000 kr ja äriplaanis näitab ettevõtja ära, milleks ta seda riista kasutab. PRIA-l on alati õigus hinnata konkreetse taotluse otstarbekust.
- 9. Eesti Kalakasvatavate Liit (Sivar Irval):** Välja on jäänud joone alla jäänud taotlejad, näiteks oli 10 taotlejat, neist 8 said raha, et siis joone alla jäänud 2 taotlejat saaks järgmine aasta taotlemisel lisapunkte. Taotleja on teinud kulutusi (tellinud projekti, ostnud maa jm kulutused) ja taotlus on korras, aga jäi joone alla – jäi hiljaks või omafinantseeringu määr polnud nii hea, kui teistel, aga siis järgmine aasta saaks lisapunkti.
PM vastus: See küsimus ka teiste meetmete puhul – kui meil 7 aasta jooksul on mitme taotlusvooriga meetmed, siis see taotleja, kes jäi joone alla, võiks saada

põhimõtteliselt järgmine voor lisapunkte. Ettepanek, et eelmisel aastal joone alla jäänud taotleja saab järgmises taotlusvoorus uue taotluse esitamisel 1 lisapunkti.

- 10. Eesti Mereakadeemia (Ahto Järvik):** Eeltööde hulka kuulub reeglina strateegiline keskkonnamõtjude hindamine, detailplaneering, samuti keskkonnamõtjude hindamine. Ettevalmistavate tööde hulgas on keskkonnamõtjude hindamine, kas see jääb 2 aastase perioodi sisse või kas see peaks olema enne tehtud, kui taotlus esitatud?

PM vastus: Peab olema tehtud enne taotluse esitamist.

- 11. Eesti Kalakasvatavate Liit (Sivar Irval):** Kes on pädev asutus? Kuidas moodustatakse ja kes sinna kuuluvad?

PM vastus: Ei ole üks kindel asutus, kui vaja, siis tuleb tellida ekspertiis väljastpoolt. Peab olema tunnustatud teadusasutus. Menetlus võib seetõttu pikemaks venida.

- 12. Eesti Kalakasvatavate Liit (Sivar Irval):** Hindamisparameetreid on palju, hindajad peaksid olema samad isikud. Tulemus ei ole muidu objektiivne.

PM vastus: Iga ekspertiisi puhul on olemas samasugune risk.

- 13. Eesti Kalakasvatavate Liit (Sivar Irval):** Ettepanek asendada mõiste „keedetud toodang“ mõistega „töödeldud toodang“.

- 14. Eesti Kalakasvatavate Liit (Sivar Irval):** Millal selgub meetme 2.1 aastate lõikes rahajaotus?

PM vastus: Meetme 2.1 rahajaotus aastate lõikes selgub niipea, kui Euroopa Komisjon on kinnitanud kalanduse rakenduskava. Rakenduskavas on raha jaotatud telgede vahel ja aastate vahel summaarselt. Ministri õigus on kinnitada selle raames iga-aastased meetmetevaheline rahaline jaotus.

- 15. Eesti Kalakasvatavate Liit (Sivar Irval):** Kas toetust saab taotleda iga aasta või üle aasta?

PM vastus: See on siseriiklik otsus, lõplikku otsust hetkel veel ei ole, aga mõttekas oleks avada meetme taotlusvoor üle aasta.

- 16. Eesti Kalaliit (Toomas Kõuhkna):** Kui lisandub 30 kalakasvandust, lisaks olemasolevad, siis kas ei teki suur konkurents väikeste vahel? Kas ei teki ülepakkumist ja kust see 8 miljonit krooni on tulnud ja kas see 100 t ei võiks suurem olla?

PM vastus: Seirekomisjon peab jälgima programmi rakendamist, tegema muudatusettepanekuid ning reaalse rakendamise käigus on selge, millised kalakasvandused hakkavad tekkima. Kui eesmärgid saavutame varem ja väiksema rahaga, siis saab meetmete vahel raha ringi tõsta. Vesiviljelus on hetkel rahaliselt hästi kindlustatud. 8 miljonit krooni ja 100 t on miinimumpiir, et arvestada Eesti seisus korralikku kalakasvandust.

- 17. Eesti Kalaliit (Valdur Noormägi):** Ühe taotleja kohta aastatel 2007-2013 on kokku 8 miljonit krooni, kas võib piirsummat suurendada?

PM vastus: Teoreetiliselt võimalik, antud meetme puhul saavutame eesmärgid ilmselt varem. Pole otstarbekas ja põhjendatud toetada väga suurte kalakasvanduste loomist.

Otsustati: liikide nimekirja lisandus 2 uut liiki (säga ja koha); taotluste hindamisel saab eelmises taotlusvoorus joone alla jäänud taotleja järgmises taotlustevoorus uue taotluse esitamisel 1 lisapunkti; hooldustehnika osas jäi kriteeriumiks rahaline piirmäär. Täpsustada hüdrogeoloogiliste uuringute abikõlbulikkust.

4. Ettekanne: meede 4.1 „Kalanduspiirkondade säästev areng“ – kalanduse arengu büroo koosseisuväline teenistuja Jana Maasik.

Ettepanekud, küsimused ja kommentaarid

- 1. Eesti Mereakadeemia (Ahto Järvik):** Mille põhjal on saadud kohalike omavalitsuste arv? Kas näit. Narva lahe ääres, samuti Hiiumaal tuleb ikka 5 kohalikku omavalitsust kokku? Milliste kohalike omavalitsustega kuuluvad kokku Ruhnu, Kihnu? Kaluritel võivad ju tekkida erinevad huvid.
PM vastus: Kohalik omavalitsus on vaid üks osapool selles grupis, peamiseks osapoolteks on ikkagi kalurid. Et saavutada ühine kokkulepe, siis moodustataksegi kohalikud tegevusgrupid. Euroopa Komisjon oli algselt seisukohal, et oleks vaid üks kohalik tegevusgrupp, kuhu kuuluks mitte üle 300 000 elaniku, kuid siis võeti see piirang maha.
- 2. Peipsi Alamvesikonna Kalurite Liit (Urmas Pirk):** Mille alusel on saadud piirkonna suurus toetussummade määramisel?
PM vastus: Toetussummade määramisel võeti aluseks kutseliste kalurite arv.
- 3. Keskkonnaministeerium (Ain Soome):** Mis tegevus on rannakeskkonna kvaliteedi edendamise?
PM vastus: Tegevusgrupp peab ise otsustama, see võib olla nt rannajoone puhastamine või korrastamine, väga lai tegevuste skaala.
- 4. MTÜ Eesti Kalapüüdjate Ühing (Tiiu Kupp):** Ujuvkaid on määrusest välja jäänud, kas need on sadamaseaduse eelnõuga kooskõlas? Praeguse eelnõu järgi ei saa kalurid ühtki sadamat korrastada.
PM vastus: Kõik mis sadamaseaduse alusel kvalifitseerub sadamana, peab vastama sadamaseaduse nõuetele. Kas enne investeeringu tegemist on eelnevalt olnud majandustegevust – seda me ei kontrolli. Eeltingimust passistatud sadama kohta ei ole.
- 5. Eesti Kalaliit (Toomas Kõuhkna):** Kas meede 4.1 on avatud iga aasta või üle aasta?
PM vastus: Esimene kord võetakse vastu taotlusi, et saaks toetust strateegia väljatöötamiseks, iga aasta esitatakse heakskiidetud strateegiate alusel koostatud tegevuskavad. Kui tegevuskava on heakskiidu saanud, siis ülejäänud tegevus on kuludokumentide esitamine (4 korda aastas).
- 6. Eesti Kalaliit (Toomas Kõuhkna):** Millal avatakse meede 4.1?
PM vastus: Määrus saab sel aastal allkirja. Piirkondadele anname piisavalt aega strateegia tegemiseks, mõned kuud läheb aega.
- 7. Eesti Mereakadeemia (Ahto Järvik):** Mida mõeldakse väikesemahulise kalapüügi all?
PM vastus: See mõiste tuleneb EKF-st ning piirkonna otsustada on see, millist tegevust toetada. Küsimus ei ole rannapüügi mahus, pigem ettevõtete või laevade suurus, kes püüavad, mitte kokku.
- 8. PRIA (Jaan Kallas):** Strateegia hindamiskriteeriumites on välja toodud % piirkonnas tegutsevatest kalandusettevõtetest. Millise andmebaasi järgi seda saab vaadata?
PM vastus: Aluseks kalanduse infosüsteem, samuti taotluse esitamisele eelneva aasta andmed.

Otsustati: Esialgne heakskiit meetme 4.1 osas olemas.

5. Muud küsimused

Eesti Kalaliit (Toomas Kõuhkna): Ettepanek - järgmine istung avaldada meetmete avanemise ajakava (kuu-paari täpsusega). Eesti Kalaliit teeb ettepaneku, et kala ja vesiviljelussaaduste töötlemise investeeringutoetuse meede võiks avaneda 2008.a I kvartal, laevade renoveerimine ja lõikamine võiks avaneda 2008.a aprillis, ühistegevuse toetus 2008.a oktoober.

PM vastus: Põhjused, miks PM veel meetmete avanemise ajakava pole avaldanud, on järgmised – palju paralleelseid tegevusi, EKF rakenduskava ei ole veel Euroopa Komisjoni poolt heaks kiidetud, komisjoniga läbirääkimiste käigus võib meetmete sisu muutuda jne. 05. detsember on selgunud ka rakenduskava lõplik tekst, ametlikku kinnitust ei pruugi selleks kuupäevaks veel olla, aga meetmete sisu selge. Järgmisel istungil tuleb arutusele kalandusmeetmete avanemise 2008.aasta ajakava.

Otsustati:

Järgmine EKF seirekomisjoni istung toimub 05.detsember algusega kell 11:00. Arutusele tulevad kala ja vesiviljelussaaduste töötlemise investeeringutoetus ja tootjaorganisatsioonide investeeringutoetus. Samuti tuleb arutusele kalandusmeetmete avanemise 2008.aasta ajakava.

Toomas Kevvai
Juhataja

Merle Vesiloo
Protokollija